

EL LLENGUATGE

El volum i el resum

11/I/1977

Existeixen en català un cert nombre de noms plans acabats en —men: examen, dictamen, certamen, gravamen, abdomen, germen, semen, i potser encara algun més. Gairebé tots ells tenen una mateixa forma gràfica que els noms corresponents del castellà: són formes cultes, que ens han pervingut directament del llatí escrit, i a aquest fet es deu la identitat de grafia en les dues llengües —castellà i català— a què s'han incorporat. Però, en algun altre cas, una millor adaptació a la morfologia general de la nostra llengua, segurament a causa d'una incorporació anterior, ha comportat la pèrdua o caiguda de les dues últimes lletres —el conjunt en—, amb què les formes catalanes acaben en m. Tenim anotats els casos següents: crim, règim, resum i volum. Però, com que en les formes corresponents del castellà no s'ha produït la pèrdua d'aquesta terminació, passa ben sovint que qui no en sap resistir la influència recorre, tant en l'expressió oral com en la llengua escrita, a les formes «crimen», «règimen», «resumen» i «volumen», en lloc de crim, règim, resum i volum que, com he dit, són les formes correctes. No fa pas gaire, a la portada d'un llibre (en dos volums), es van escapar les indicacions «volumen I» i «volumen II».

Un cas molt diferent, però que es pot incloure al mateix comentari, és el dels noms derivats formats amb el sufix —am que tenen una idea de conjunt: donam, corretjam, cadiram, mosquitam, etc. Perquè s'escau que a dos d'aquests derivats corresponen també noms del castellà en —amen: velam («velamen») i fustam («maderamen»). Especialment en el primer cas, a causa de la identitat de la paraula primitiva, és fàcil d'incórrer en el mateix error a què ens hem referit.

ALBERT JANE